

EVC-branchestandaard Startbekwame pedagogisch medewerker kinderopvang

Inhoudsopgave

1 Inleiding en achtergrond.....	3
1.1 Aanleiding.....	3
1.2 Beschrijving functie: wat typeert de pedagogisch medewerker kinderopvang?.....	3
1.3 Wat kenmerkt de startbekwame pedagogisch medewerker kinderopvang?	4
1.4 Context waarin de pedagogisch medewerker kinderopvang werkzaam is.....	5
2 Standaard en cesuur.....	6
2.1 Inleiding EVC-branchestandaard	6
2.2 Cesuur	6
2.3 De EVC-branchestandaard: 35 competenties.....	6
Bijlage: Hulpmiddel indicatoren bij de competenties.....	14
Colofon	25

1 Inleiding en achtergrond

1.1 Aanleiding

De EVC-branchestandaard Startbekwame pedagogisch medewerker kinderopvang is gebaseerd op het Competentieprofiel pedagogisch medewerker kinderopvang. Werkgevers- en werknemersorganisaties in de kinderopvang hebben dit competentieprofiel eind 2019 vastgesteld.

Met de EVC-branchestandaard willen cao-partijen in de branche kinderopvang de mogelijkheden voor (toekomstige) medewerkers vergroten om te voldoen aan de landelijk geldende kwalificatie-eis¹ voor de functie van pedagogisch medewerker in de dagopvang, de peuteropvang en de buitenschoolse opvang.

Erkende EVC-aanbieders kunnen deze EVC-branchestandaard gebruiken voor kandidaten die willen aantonen dat zij de competenties beheersen die nodig zijn voor de functie pedagogisch medewerker kinderopvang. De standaard is bedoeld en geschikt voor wie:

- een opleidingsachtergrond heeft die volgens de Cao Kinderopvang niet kwalificeert voor pedagogisch medewerker in kinderopvang, en
- wel voldoende en relevante praktijkervaring heeft om via EVC de competenties van de startbekwame pedagogisch medewerker kinderopvang aan te kunnen tonen, en
- voor wie een EVC-procedure op basis van een onderwijsstandaard een omslachtige en/of minder kansrijke route is.

Wie na de EVC-procedure heeft bewezen aan de EVC-branchestandaard Startbekwame pedagogisch medewerker kinderopvang te voldoen, kan deze uitkomst verzilveren in een branchecertificaat. Dit branchecertificaat is aan te vragen bij het secretariaat van de Cao Kinderopvang². Met dit branchecertificaat voldoet een pedagogisch medewerker aan de kwalificatie-eis in de Cao Kinderopvang voor dagopvang, peuteropvang en buitenschoolse opvang. Het branchecertificaat geldt niet als bewijs voor de taaleis volgens de Wet Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang (IKK).

1.2 Beschrijving functie: wat typeert de pedagogisch medewerker kinderopvang?

In een wereld vol avontuur, waarin kinderen zichzelf en de wereld om zich heen ontdekken, spelen en ervaren wat ze allemaal al kunnen en op allerlei terreinen leren, is de pedagogisch medewerker kinderopvang er voor hen.

De pedagogisch medewerker kinderopvang biedt – in samenspraak met ouders³ en andere opvoeders – kinderen in de leeftijd van 0-13 jaar de zorg en begeleiding waardoor ze zich optimaal kunnen ontwikkelen naar wie ze zijn en willen zijn. Ze uitdaging bieden en hun talenten aanspreken, ze opvangen als ze vallen, ruimte geven om te spelen, soms vrij, soms georganiseerd en ze te laten leren op allerlei gebieden. Ze veiligheid bieden als ze het avontuur spannend vinden of de omgeving te risicovol is, met aandacht voor het versterken van vermogens als weerbaarheid en veerkracht van het kind.

¹ Zie [Kinderopvang Werkt!](#)

² caokinderopvang@fcb.nl

³ Daar waar ouders staat, bedoelen we ook ouder en verzorger(s).

De pedagogisch medewerker kinderopvang is op de tijdstippen dat kinderen in het kindcentrum⁴ verblijven (samen met collega's) verantwoordelijk voor het welbevinden en de ontwikkeling van kinderen. Ze⁵ creëert een uitnodigende, stimulerende omgeving die fysiek en emotioneel veilig, en die tegelijkertijd uitdagend is. De pedagogisch medewerker volgt de kinderen – individueel en als groep – en sluit aan bij wat ze aangeven, wat hen bezighoudt, wat ze (met hulp) kunnen en nodig hebben en laat ze op methodische wijze leren. De pedagogisch werker benut spel en vrijetijdsbesteding als middelen om de cognitieve, motorische, sociale, creatieve, emotionele en taalontwikkeling van elk kind te ondersteunen en geeft (mede) sturing aan positieve interacties tussen kinderen en in de groep. Het steunen en stimuleren van autonomie, zelfregulering, betrokkenheid, participatie en burgerschap zijn belangrijke elementen in de begeleiding van de pedagogisch medewerker. Hierbij is het uitgangspunt dat iedereen zichzelf mag zijn.

Dit alles kan niet zonder de ouders. De pedagogisch medewerker kinderopvang ziet hen als belangrijke partner. De kinderopvang staat bovendien midden in de samenleving. De pedagogisch medewerker ziet kansen om de samenleving in al haar diversiteit 'naar binnen te halen', met anderen samen te werken en daarmee een brede waaier aan activiteiten en ervaringen aan te bieden.

De zorg en begeleiding vanuit de pedagogisch medewerker vindt plaats in een dynamische (werk)omgeving en op basis van het pedagogisch beleid van de organisatie. Ze trekt met directe collega's op – maar ook met anderen in de omgeving van het kind – om de ontwikkeling nog meer te ondersteunen en bij te dragen aan een integrale aanpak. Daarbij heeft ze oog voor de doorlopende ontwikkelingslijn van kinderen. Door een lerende en reflectieve houding werkt de pedagogisch medewerker aan zichzelf en haar vak.

Pedagogisch medewerkers hebben de rol van mentor voor een aantal kinderen en ondersteunen de ontplooiing van het individuele en unieke kind met zijn talenten en behoeften. Op zo'n manier dat het past bij de ontwikkelingsleeftijd. Ze stellen zich actief op en stimuleren doelgericht het leren en ontwikkelen van kinderen op allerlei ontwikkelingsdomeinen. Spelenderwijs, door te laten ontdekken, te laten ervaren en te laten oefenen binnen een gevarieerd aanbod.

De groep als middel en de diversiteit in de samenleving als inspiratiebron om te leren van en met elkaar krijgt steeds meer nadruk in het werk. Media en technologie zijn niet meer weg te denken uit onze samenleving. Naast het werken aan sociale betrokkenheid zijn daarom ook mediawijsheid en het integreren van technologie in het aanbod ingrediënten voor het handelen van de pedagogisch medewerker.

1.3 Wat kenmerkt de startbekwame pedagogisch medewerker kinderopvang?

Het handelen van de startbekwame pedagogisch medewerker is vooral taakgericht. Met focus op het inhoudelijk en methodisch goed uitvoeren van werkzaamheden waar de pedagogisch medewerker al enige routine in heeft opgebouwd. Het gaat om concrete, eenduidige en afgebakende handelingen die de startbekwame pedagogisch medewerker vaak na afstemming met anderen uitvoert.

Ter vergelijking, een vakbekwame of vakvolwassen pedagogisch medewerker kan de dagelijkse praktijk overstijgen en de situatie van een afstand bekijken. Voert activiteiten in samenhang uit, doet

⁴ Een kindcentrum voor dagopvang, peuteropvang en/of buitenschoolse opvang. Of een integraal kindcentrum (IKC).

⁵ Overal waar ze, zij of haar in dit document staat, kan ook een ander voornaamwoord gelezen worden.

dit zelfstandig en op eigen initiatief en neemt waar het kan zelfstandig beslissingen. Weet door ervaring wat te verwachten en hoe te handelen en anticipeert snel op dat wat ze aan ziet komen.

1.4 Context waarin de pedagogisch medewerker kinderopvang werkzaam is

Sinds de Wet IKK ligt er meer nadruk op de verantwoordelijkheid van organisatie en professionals om een ontwikkelingsgericht en kindvolgend pedagogisch klimaat neer te zetten. Het centraal stellen van de ontwikkeling van kinderen is hierbij belangrijk. Kwaliteit heeft een sterk accent, vooral als het gaat om de educatieve proceskwaliteit.

Pedagogisch medewerkers hebben te maken met allerlei betrokkenen in de omgeving van het kind, dienen samen te werken in het belang van doorlopende ontwikkelingslijnen, van vroegsignalering en van het werken aan het voorkomen en oplossen van kansenongelijkheid. Ze werken in allerlei initiatieven samen met jeugdzorg en zijn verantwoordelijk voor een goede overdracht tussen dagopvang en buitenschoolse opvang en naar onderwijs.

In kindcentra en integrale kinderopvang komen de werelden rond een kind bij elkaar en zijn pedagogisch medewerkers onderdeel van een breder, interdisciplinair team. Dagopvang, buitenschoolse opvang, onderwijs en jeugdzorg zijn meer en meer met elkaar verbonden. Het doel hiervan is dat de leer- en ontwikkelingslijnen van kinderen naadloos doorlopen.

2 Standaard en cesuur

2.1 Inleiding EVC-branchestandaard

De competenties van een startbekwame pedagogisch medewerker, 35 in totaal, vormen samen de EVC-branchestandaard. Deze competenties staan in paragraaf 2.3.

De competenties van de startbekwame pedagogisch medewerker zijn in de standaard geordend in tien clusters: clusters gericht op het primaire proces (in contact met het kind, de ouders en de dagelijkse begeleiding) en clusters die te maken hebben met het functioneren als professional in de beroepscontext en met de eigen beroepsontwikkeling. Alle competentieclusters samen geven het totaalbeeld van de pedagogisch medewerker in kinderopvang:

1. Zorgdragen voor het emotioneel en lichamelijk welbevinden van kinderen
2. Zorgdragen voor veiligheid van kinderen
3. Steunen en stimuleren van spelen en vrijetijdsbesteding
4. Steunen en stimuleren van autonomie, participatie en burgerschap
5. Volgen en stimuleren van de ontwikkeling en leren van kinderen
6. Het gedrag van en de interactie tussen kinderen beïnvloeden
7. Partnerschap met ouders realiseren
8. Samenwerken met collega's en andere professionals in de omgeving van het kind
9. Werken aan de kwaliteit van dienstverlening
10. Je ontwikkelen in je vak

In de bijlage zijn voor iedere competentie indicatoren opgenomen. Deze indicatoren zijn een hulpmiddel om inzichtelijk te maken hoe de competentie er qua gedrag uitziet bij een startbekwame pedagogisch medewerker. Let wel: de indicatoren zijn niet voorschrijvend voor het voldoen aan de standaard. Een EVC-kandidaat hoeft ze dus niet allemaal aan te tonen. Het is aan de assessor om te bepalen en te onderbouwen op basis waarvan een kandidaat de competentie wel of niet beheerst. De indicatoren bij de competentie kunnen de assessor daarvoor richting geven.

2.2 Cesuur

Een EVC-kandidaat moet alle 35 competenties aantonen om aan de EVC-branchestandaard te voldoen. De competenties staan in de volgende paragraaf, geordend in de tien clusters.

2.3 De EVC-branchestandaard: 35 competenties

In deze paragraaf staan twee overzichten. Allereerst een opsomming van de 35 competenties, geordend in tien clusters. In het overzicht daarna is de opsomming aangevuld met omschrijvingen van de competenties.

In de bijlage zijn aan de competenties indicatoren toegevoegd die passen bij de startbekwame professional. Zoals gezegd zijn deze indicatoren alleen bedoeld als hulpmiddel.

De 35 competenties van de startbekwame pedagogisch medewerker kinderopvang

Cluster 1 Zorgdragen voor het emotioneel en lichamelijk welbevinden van kinderen
1.1 Emotionele ondersteuning bieden (sensitieve responsiviteit)
1.2 Begeleiden op lichamelijk vlak
Cluster 2 Zorgdragen voor veiligheid van kinderen
2.1 Een emotioneel veilige basis bieden
2.2 Een verantwoorde omgeving voor ontdekken, oefenen en avontuur creëren
2.3 Aanpak op situatie, ontwikkelingsleeftijd en individuele behoeften afstemmen
2.4 Reageren op (mogelijk) grensoverschrijdend gedrag richting het kind
Cluster 3 Volgen en stimuleren van de ontwikkeling en leren van kinderen
3.1 Volgen van en inspelen op de ontwikkeling
3.2 Steunen en stimuleren van competenties en talenten
3.3 Laten ervaren, ontdekken, onderzoeken en uitbreiden
3.4 Evenwicht bieden in nieuw en vertrouwd
3.5 Op doelgerichte wijze kinderen laten leren
Cluster 4 Steunen en stimuleren van spelen en vrijetijdsbesteding
4.1 Begeleiden van spel en vrijetijdsbesteding als basis voor ontwikkelen
4.2 Belevingswereld van kinderen verrijken
Cluster 5 Steunen en stimuleren van autonomie, participatie en burgerschap
5.1 Ruimte bieden en autonomie respecteren
5.2 Betrekken en invloed geven
5.3 Kinderen motiveren tot sociale betrokkenheid en het aangaan van vriendschappen
5.4 Kinderen verbinden met de samenleving
Cluster 6 Het gedrag van en de interactie tussen kinderen beïnvloeden
6.1 Positieve interacties tussen kinderen bevorderen
6.2 Structureren en grenzen stellen
6.3 Procesmatig begeleiden
6.4 Inspelen op bijzonder gedrag/ bijzonderheden
Cluster 7 Partnerschap met ouders realiseren
7.1 De ouders zien en horen
7.2 Met ouders informatie delen
7.3 Samenwerken met ouders
7.4 Met ouders werken aan gezamenlijke verantwoordelijkheid en betrokkenheid
Cluster 8 Samenwerken met collega's en andere professionals in de omgeving van het kind
8.1 Werken aan een eenduidige aanpak/begeleiding met directe collega's

8.2 Elkaar als collega's stimuleren

8.3 Samenwerken met andere professionals

8.4 Samenwerken in een dynamische omgeving

Cluster 9 Werken aan kwaliteit van dienstverlening

9.1 Kwaliteit van het werk op peil houden

9.2 Werk en handelen evalueren en verantwoorden

9.3 Werk verbeteren

Cluster 10 Je ontwikkelen in je vak

10.1 Jezelf blijven ontwikkelen

10.2 Je vakkundigheid inzetten

10.3 Eigen arbeidsomstandigheden bewaken

Omschrijvingen van de 35 competenties

Cluster 1 Zorgdragen voor het emotioneel en lichamelijk welbevinden van kinderen

1.1 Emotionele ondersteuning bieden (sensitieve responsiviteit)

De startbekwame pedagogisch medewerker kinderopvang geeft positieve aandacht aan elk kind. Legt contact met een kind, neemt initiatief tot praten en reageert op reacties en signalen van het kind. Verdiept zich in elk kind afzonderlijk en heeft belangstelling voor dat wat een kind aandraagt en doet. Sluit aan bij wat een kind aangeeft en bij het tempo van een kind. Let op het gedrag en de stemming van een kind en bepaalt (zo mogelijk in overleg) de eigen reactie daarop. Maakt een situatie beter te volgen voor een kind door uit te leggen en te vertellen wat er gebeurt.

1.2 Begeleiden op lichamelijk vlak

De startbekwame pedagogisch medewerker kinderopvang geeft een kind verzorging of ondersteuning, als ze ziet dat het nodig is. Gebruikt de momenten van verzorging voor het bieden van rust, geven van aandacht en het opbouwen van contact. Past, in samenspraak met collega's, de begeleiding aan het individuele kind aan, stimuleert de zelfredzaamheid en geeft op hun leeftijd afgestemde aanwijzingen over persoonlijke verzorging en hygiëne. Verricht EHBO bij kleine ongevallen. Draagt bij aan huishoudelijke werkzaamheden. Houdt, indien vereist, verzorgingsgegevens bij en kent de geldende richtlijnen daarvoor en past ze op aanwijzen van collega's toe.

Cluster 2 Zorgdragen voor veiligheid van kinderen

2.1 Een emotioneel veilige basis bieden

De startbekwame pedagogisch medewerker kinderopvang zorgt voor voorspelbaarheid door kinderen vooraf afgesproken grenzen en structuur aan te bieden. Werkt actief aan positieve interacties tussen kinderen. Laat een kind dat zich bang, verdrietig, boos, eenzaam of buitengesloten voelt, merken dat ze er iets aan doet. Signaleert en bespreekt hoe om te gaan met eventuele negatieve gevoelens van zichzelf richting een kind.

2.2 Een verantwoorde omgeving voor ontdekken, oefenen en avontuur creëren

De startbekwame pedagogisch medewerker kinderopvang ziet toe op een veilig gebruik van ruimte en materialen. Houdt hierbij de regels en afspraken aan, zodat een situatie zowel veilig als uitdagend

is. Laat kinderen oefenen, ontdekken en ervaren wat wel en niet lukt. Stemt dit in overleg met anderen af op de ontwikkelingsleeftijd van een kind.

2.3 Aanpak op situatie, ontwikkelingsleeftijd en individuele behoeften afstemmen

Voert een (dag)programma uit waarin ruimte is voor individuele verschillen van kinderen. Past in overleg met collega's programma en routines aan aan de behoefte van het kind, de groep of de situatie. Werkt eraan mee dat er mogelijkheden voor rust en privacy zijn.

2.4 Reageren op (mogelijk) grensoverschrijdend gedrag richting het kind

De startbekwame pedagogisch medewerker kinderopvang kent het afwegingskader bij en de stappen van de Meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld en deelt eigen waarnemingen als dit gevraagd wordt. Bespreekt aspecten van lichamelijk welzijn of gedrag van kind of ouder wat zij niet goed kan plaatsen. Signaleert grensoverschrijdend gedrag tussen kinderen, op social media of vanuit een collega en legt dit neer bij de juiste persoon.

Cluster 3 Volgen en stimuleren van de ontwikkeling en leren van kinderen

3.1 Volgen van en inspelen op de ontwikkeling

De startbekwame pedagogisch medewerker kinderopvang verdiept zich in elk kind in de groep. Observeert onder begeleiding individuele kinderen of de groep, gebruik makend van de kindvolg-/ontwikkelingsgerichte systemen van de organisatie en zorgt voor verslaglegging. Voert onder begeleiding het plan van aanpak van bijzondere individuele en groepssituaties uit.

3.2 Steunen en stimuleren van competenties en talenten

De startbekwame pedagogisch medewerker kinderopvang pakt in samenspraak thema's op en onderzoekt mogelijkheden in de buurt om die uit te voeren. Werkt mee aan een gevarieerd aanbod om specifieke competenties te stimuleren en gaat actief op zoek naar talenten bij kinderen. Begeleidt kinderen bij het zich eigen maken van (praktische) vaardigheden.

3.3 Laten ervaren, ontdekken, onderzoeken en uitbreiden

De startbekwame pedagogisch medewerker kinderopvang geeft kinderen de kans van elkaar te leren. Prikkelde de verbeelding, stelt (open) vragen, praat en denkt met kinderen over een situatie na. Helpt kinderen op weg door mee te denken, materialen aan te bieden, een handje te helpen. Weet wat kinderen van verschillende leeftijden interessant vinden, wat ze begrijpen en houdt daar in uitleg rekening mee. Zorgt dat vragen van kinderen beantwoord worden.

3.4 Evenwicht bieden in nieuw en vertrouwd

De startbekwame pedagogisch medewerker kinderopvang biedt begeleiding in vooraf afgesproken situaties waarin kind(eren) leren omgaan met risico's die ze aankunnen. Biedt nieuwe impulsen en laat kinderen tijd en ruimte voor herhaling en oefening. Bespreekt met collega of gedrag dat zij ziet het gevolg kan zijn van overprikkeling en past de situatie dan in overleg aan.

3.5 Op doelgerichte wijze kinderen laten leren

De startbekwame pedagogisch medewerker kinderopvang is zich bewust van het belang van zelfvertrouwen als basis voor leren en stimuleert dit actief. Hanteert verschillende manieren waarop kinderen leren en biedt individuele en groepsgerichte activiteiten aan die aansluiten bij de ontwikkeling, leeftijd, interesses en talenten van kinderen. Ondersteunt kinderen bij het ontwikkelen van vaardigheden.

Cluster 4 Steunen en stimuleren van spelen en vrijetijdsbesteding

4.1 Begeleiden van spel en vrijetijdsbesteding als basis voor ontwikkelen

De startbekwame pedagogisch medewerker kinderopvang komt met voorstellen voor spel en vrijetijdsbesteding en ontlokt spontaan spel. Begeleidt binnen kaders spel en vrijetijdsbesteding. Past moderne technologie voor ontwikkelen, spelen en leren toe.

4.2 Belevingswereld van kinderen verrijken

De startbekwame pedagogisch medewerker kinderopvang gaat in op en vertelt over wat kinderen bezighoudt. Doet mee met spontaan spel en vrijetijdsbesteding. Brengt nieuwe elementen in of benoemt andere gebruiksmogelijkheden van materiaal en media. Geeft woorden aan ervaringen en koppelt er voor de jongste kinderen taalbegrippen aan.

Cluster 5 Steunen en stimuleren van autonomie, participatie en burgerschap

5.1 Ruimte bieden en autonomie respecteren

De startbekwame pedagogisch medewerker kinderopvang werkt er, op basis van overleg met collega's en ouders, aan mee dat kinderen de ruimte krijgen om zich in eigen tempo en op eigen wijze te ontwikkelen. Laat ze uitproberen, zelf dingen oplossen en kiezen en helpt ze met het realiseren van wensen.

5.2 Betrekken en invloed geven

De startbekwame pedagogisch medewerker kinderopvang geeft kinderen invloed op activiteiten en een rol bij (huishoudelijke) werkzaamheden. Laat kinderen hun mening geven en zorgt ervoor dat daarnaar geluisterd wordt. Geeft leeftijdsadequate informatie, zodat kinderen mee kunnen beslissen bij de dagelijkse gang van zaken.

5.3 Kinderen motiveren tot sociale betrokkenheid en het aangaan van vriendschappen

De startbekwame pedagogisch medewerker kinderopvang stimuleert gedrag dat wijst op sociale betrokkenheid en empathie. Laat duidelijk weten wat wel en niet kan in de omgang met elkaar en treedt regelend op bij ongewenst gedrag in de groep. Biedt activiteiten aan waarbij kinderen leren wie ze zelf zijn en hoe ze door anderen gezien worden.

5.4 Kinderen verbinden met de samenleving

De startbekwame pedagogisch medewerker kinderopvang draagt algemeen geldende waarden en normen aan kinderen over en laat merken dat iedereen zichzelf kan en mag zijn en ondersteunt een kind daarin. Doet mee aan gesprekken over maatschappelijke thema's en zorgt dat leuke dingen uit de buitenwereld naar het kindcentrum komen.

Cluster 6 Het gedrag van en de interactie tussen kinderen beïnvloeden

6.1 Positieve interacties tussen kinderen bevorderen

De startbekwame pedagogisch medewerker kinderopvang moedigt positieve en respectvolle interacties tussen kinderen aan en creëert actieve situaties die dit vergroten. Geeft suggesties of aanwijzingen voor positief samenspel. Is zich bewust van voorbeeldgedrag, zet dit doelgericht in en toont zelf ook goede omgangsvormen. Reflecteert met collega's en pedagogisch coach op het pedagogisch beleid en hoe men wenst dat kinderen elkaar idealiter benaderen.

6.2 Structureren en grenzen stellen

De startbekwame pedagogisch medewerker kinderopvang is zich ervan bewust dat dagritme en groepssamenstelling het gedrag van kinderen beïnvloeden. Wisselt af tussen rust en actieve momenten, binnen- en buitenactiviteiten en het alleen of in groepjes spelen. Werkt mee aan een tijdige voorbereiding van activiteiten en houdt zich aan de taakverdeling. Signaleert aan de hand van het gedrag van kinderen of de planning aangepast moet worden. Hanteert de afgesproken positieve hoofdregels over afleiden en over duidelijk zijn in wat wel en niet kan.

6.3 Procesmatig begeleiden

De startbekwame pedagogisch medewerker kinderopvang observeert en vormt zich een beeld van het kind en de groep. Signaleert en bespreekt ongewenst gedrag en problemen in interactie, en stimuleert gewenst gedrag door dit te belonen. Levert een bijdrage aan een gezamenlijke reflectie met collega's over de effectiviteit van wat aangeboden wordt.

6.4 Inspelen op bijzonder gedrag/ bijzonderheden

De startbekwame pedagogisch medewerker kinderopvang bespreekt eigen observaties als een kind zich niet leeftijdsadequaat gedraagt of anders gedraagt dan gewoonlijk, of als het niet lukt contact te krijgen met het kind. Vraagt om advies als zij niet duidelijk krijgt waar het kind de meeste behoefte aan heeft.

Cluster 7 Partnerschap met ouders realiseren

7.1 De ouders zien en horen

De startbekwame pedagogisch medewerker kinderopvang stelt zich gastvrij op, en laat zien dat ouders en kind gewaardeerd en gezien worden. Staat open voor en neemt initiatief tot contact met ouders. Laat ouders merken dat er begrip en aandacht is voor hun gevoelens, waarden, normen, gewoontes en levensbeschouwing.

7.2 Met ouders informatie delen

De startbekwame pedagogisch medewerker kinderopvang informeert ouders over hoe de opvang is verlopen en zorgt dat ze op de hoogte zijn van signalen over ziekte, kleine ongevallen of verzorging. Gebruikt de dagelijkse overdracht met ouders om een breder beeld van het kind te krijgen. Draagt eraan bij dat ouders op verschillende manieren de ervaringen van het kind meekrijgen. Is zorgvuldig met het delen van privacygevoelige informatie.

7.3 Samenwerken met ouders

De startbekwame pedagogisch medewerker kinderopvang staat open voor en informeert naar de aanpak van ouders en vraagt naar hun wensen en behoeften. Voert gemaakte afspraken met ouders uit en koppelt terug naar hen. Luistert, denkt mee, beantwoordt vragen en legt keuzen op een begrijpelijke manier uit. Verwijst ouders voor uitleg over achterliggende (beweeg)redenen van handelingen, keuzen en activiteiten door naar een collega.

7.4 Met ouders werken aan gezamenlijke verantwoordelijkheid en betrokkenheid

De startbekwame pedagogisch medewerker kinderopvang legt regels en gewoonten op een toegankelijke manier uit. Vraagt ouders naar hun mening of ervaring en laat ouders in hun waarde. Verwijst ouders met specifieke vragen over de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling door naar collega's.

Cluster 8 Samenwerken met collega's en andere professionals in de omgeving van het kind

8.1 Werken aan een eenduidige aanpak/begeleiding met directe collega's

De startbekwame pedagogisch medewerker kinderopvang stemt werkwijze af, komt afspraken na en vraagt feedback aan collega's. Zorgt bij overdracht voor voldoende informatie. En brengt collega's op de hoogte van bijzonderheden. Levert een bijdrage aan het inzichtelijk maken van het werk en de resultaten en let erop dat informatie objectief en feitelijk wordt vastgelegd.

8.2 Elkaar als collega's stimuleren

De startbekwame pedagogisch medewerker kinderopvang stelt zich in werkoverleg actief op en staat open voor samenwerking. Komt met eigen praktijkvoorbeelden om als collega's van en met elkaar te leren. Deelt werkgerelateerde ervaringen en is begripvol als collega's met iets komen.

8.3 Samenwerken met andere professionals

De startbekwame pedagogisch medewerker kinderopvang werkt samen met andere professionals/disciplines volgens afgesproken doelen en werkwijze. Is alert op privacygevoelige informatie en checkt welke informatie gedeeld mag worden. Kan eigen handelen bespreken en staat open voor feedback en adviezen. Stelt zich onderzoekend op, neemt tijd en ruimte om stil te staan bij wat er gebeurt. Levert een bijdrage aan een heldere overdrachtsrapportage, evaluaties en interdisciplinaire overleggen.

8.4 Samenwerken in een dynamische omgeving

De startbekwame pedagogisch medewerker kinderopvang stelt zich flexibel op en heeft belangstelling voor en werkt mee aan nieuwe ideeën en werkwijzen. Kijkt naar kansen om het kind nog beter te ondersteunen en/of gezamenlijke activiteiten te ontplooiën. Brengt in (interdisciplinaire) overleggen en netwerken eigen ervaringen in. Stelt zich respectvol en open op ten aanzien van visies en belangen waar zij mee te maken krijgt. Reflecteert onder begeleiding hoe om te gaan met verschillende belangen.

Cluster 9 Werken aan kwaliteit van dienstverlening

9.1 Kwaliteit van het werk op peil houden

De startbekwame pedagogisch medewerker kinderopvang handelt volgens richtlijnen en protocollen van de organisatie, en gaat bewust om met het delen van informatie met derden. Kijkt met een frisse blik naar routines en denkt actief mee over de kwaliteit van de dienstverlening. Reflecteert op en staat open voor feedback over de kwaliteit van de eigen werkzaamheden. Past het pedagogisch plan onder begeleiding toe en werkt volgens gemaakte afspraken. Maakt het bespreekbaar als zij denkt dat collega's een grens overschrijden en/of de kwaliteit van het werk in gevaar komt.

9.2 Werk en handelen evalueren en verantwoorden

De startbekwame pedagogisch medewerker kinderopvang reflecteert onder begeleiding op eigen handelen en bespreekt pedagogische doelen en kwaliteitsnormen in relatie tot eigen handelen. Deelt kennis en ervaring en verzamelt gevraagde gegevens voor een evaluatie. Doet in het openbaar geen negatieve of schokkende uitspraken en post geen beelden die de privacy van kinderen, ouders of collega's schaden.

9.3 Werk verbeteren

De startbekwame pedagogisch medewerker kinderopvang voert in overleg veranderingen in opvang en begeleiding door en leert van opgedane ervaringen in het werk. Kijkt met een frisse blik en wijst op mogelijke verbeterpunten van het werk. Bespreekt met collega's en leidinggevende dilemma's in het werk en zoekt actief mee naar een oplossing.

Cluster 10 Je ontwikkelen in je vak

10.1 Jezelf blijven ontwikkelen

De startbekwame pedagogisch medewerker kinderopvang werkt aan de eigen ontwikkeling als beroepskracht, stelt onder begeleiding ontwikkeldoelen op en gaat er op eigen initiatief mee aan de slag. Maakt eigen normen en waarden en die van een ander bespreekbaar, staat open voor feedback, intervisie en coaching. Verzamelt kennis over ontwikkeling en vernieuwingen in het vakgebied.

10.2 Je vakkundigheid inzetten

De startbekwame pedagogisch medewerker kinderopvang neemt initiatief, durft keuzes voor te leggen, neemt beslissingen en kan deze verantwoorden. Verwoordt en laat eigen kennis en ervaring

zien aan anderen en neemt deel aan inhoudelijke discussies over het beroep van pedagogisch medewerker.

10.3 Eigen arbeidsomstandigheden bewaken

De startbekwame pedagogisch medewerker kinderopvang bewaakt de eigen gezondheid en veiligheid en past veiligheidsvoorschriften en arbonormen toe. Maakt het bespreekbaar als planning of organisatie van het eigen werk in de knel komt, als de (fysieke en/of mentale) belasting van het werk te veel voor haar wordt. Roept op tijd hulp in van anderen om bij een spanningsvolle en onvoorspelbare situatie mee te ondersteunen of over te nemen.

Bijlage: Hulpmiddel indicatoren bij de competenties

Per competentie zijn indicatoren geformuleerd. Deze zijn indicatief en schetsen een beeld van wat kenmerkend is voor een competente uitvoering van het werk als startbekwame pedagogisch medewerker kinderopvang. Ze zijn alleen bedoeld als hulpmiddel en niet voorschrijvend voor de standaard.

Cluster 1 Zorgdragen voor het emotioneel en lichamelijk welbevinden van kinderen
1.1 Emotionele ondersteuning bieden (sensitieve responsiviteit)
Indicatoren bij competentie 1.1
<ul style="list-style-type: none"> • Zorgt ervoor dat alle kinderen positieve aandacht krijgen. • Heeft belangstelling voor dat wat het kind doet en aandraagt. Leeft mee, luistert en gaat in gesprek. • Is voldoende dichtbij om (oog)contact te kunnen leggen met een kind of te reageren als het kind contact zoekt. Ze reageert op signalen, zoals die van onrust, ongemak, pijn, angst of andere emoties. • Neemt initiatief tot praten met een kind, wacht af tot het kind daarop reageert en reageert dan zelf weer op de fysieke en emotionele reacties van het kind. • Verdiept zich in wat elk kind afzonderlijk graag doet, met wie het kind graag speelt, waar het moeite mee heeft en op welke manier het daarbij het liefst wordt geholpen. • Kijkt naar het gedrag en stemming van het kind en let op signalen of een kind zich prettig voelt of juist niet of bijvoorbeeld met rust gelaten wil worden. Ze checkt dit bij collega's en speelt daar in overleg op in. • Is niet gehaast en geeft het kind ruimte om een eigen tempo te volgen. • Vertelt wat er gaat gebeuren en legt dat uit. Ze zegt ook wat ze ziet, zodat een kind weet wat er gebeurt en het kind het daardoor beter kan volgen.
1.2 Begeleiden op lichamelijk vlak
Indicatoren bij competentie 1.2
<ul style="list-style-type: none"> • Ziet wanneer een kind verzorgd moet worden of ondersteuning nodig heeft bij eten en andere algemeen dagelijkse levensverrichtingen (ADL) en reageert erop. • Gebruikt momenten van zorg en ADL voor het bieden van rust, het geven van aandacht en het opbouwen van contact. Neemt daarbij initiatief tot interactie met het kind. • Past in samenspraak met collega's de begeleiding aan het individuele kind aan. Stimuleert de zelfredzaamheid door uit te leggen hoe kinderen iets moeten doen, het voor te doen en te laten oefenen. • Geeft kinderen op hun leeftijd afgestemde aanwijzingen over persoonlijke verzorging en hygiëne. • Zorgt ervoor dat materialen schoon zijn en dat de ruimte hygiënisch en opgeruimd is, en voert huishoudelijke werkzaamheden uit. • Kent richtlijnen op het gebied van gezonde voeding, dieet, beweging, binnenklimaat en ergonomie. Past deze onder begeleiding toe en houdt indien vereist verzorgingsgegevens bij. • Verricht volgens de richtlijnen EHBO bij kleine ongevallen.

Cluster 2 Zorgdragen voor veiligheid van kinderen
2.1 Een emotioneel veilige basis bieden
Indicatoren bij competentie 2.1
<ul style="list-style-type: none"> • Geeft vooraf grenzen aan en biedt structuur volgens de afspraken die er zijn. • Zorgt voor voorspelbaarheid door terugkerende handelingspatronen, rituelen en dagritme. • Werkt er actief aan dat kinderen elkaar geen pijn doen en elkaar niet storen, en stimuleert het plezier hebben met elkaar. • Laat het kind merken in situaties waarin een kind zich bang, verdrietig, boos, eenzaam of buitengesloten voelt, dat zij het gezien heeft en erop let. Zorgt dat er iets aan gedaan wordt. • Signaleert het als een kind negatieve gevoelens bij haar oproept en bespreekt met collega, coach of leidinggevende hoe hiermee om te gaan.
2.2 Een verantwoorde omgeving voor ontdekken, oefenen en avontuur creëren
Indicatoren bij competentie 2.2
<ul style="list-style-type: none"> • Ziet toe op veiligheid. Je checkt daarvoor de omgeving en het gedrag van kinderen. Controleert de ruimte en het materiaal en past deze, eventueel in overleg, aan. Zodat het veilig gebruikt kan worden. • Laat kinderen oefenen, ontdekken en ervaren wat wel en niet lukt. Hierbij is er voldoende veiligheid maar ook voldoende uitdaging. Ze doet dit binnen de regels en afspraken die er zijn. In overleg met anderen stemt zij dit af op de ontwikkelingsleeftijd van een kind. • Signaleert en wijst collega's op risico's waar kinderen zelf nog niet mee om kunnen gaan. Dit geldt ook voor mediagebruik. Denkt mee over oplossingen. • Treedt actief op als een situatie onveilig wordt.
2.3 Aanpak op situatie, ontwikkelingsleeftijd en individuele behoeften afstemmen
Indicatoren bij competentie 2.3
<ul style="list-style-type: none"> • Voert een (dag)programma uit waarin ruimte is voor individuele verschillen van kinderen. • Past in overleg met collega's programma en (dagelijkse) routines aan aan de behoefte van het kind, de groep en/of de situatie. • Werkt eraan mee dat de ruimte overzichtelijk is en er voor kinderen mogelijkheden voor rust en privacy zijn.
2.4 Reageren op (mogelijk) grensoverschrijdend gedrag richting het kind
Indicatoren bij competentie 2.4
<ul style="list-style-type: none"> • Bespreekt met een collega of aandachtsfunctionaris het gedrag of het lichamelijk welzijn van een kind dat ze niet goed kan plaatsen. Dit geldt ook voor gedrag van een ouder. • Kent de stappen van de Meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld. Bij de meldcode hoort een afwegingskader om te beslissen wat te doen. Ze kent dit kader en deelt eigen waarnemingen als dit gevraagd wordt. • Legt signalen van grensoverschrijdend gedrag op social media neer bij de juiste persoon. • Signaleert grensoverschrijdend gedrag van een kind of meerdere kinderen dat is gericht op andere kinderen. Legt het signaal bij de juiste persoon neer.

- Deelt met leidinggevende/coach eigen waarnemingen van geweld door een collega of opvallende situaties waarin collega's zich bewust met een kind afzonderen.

Cluster 3 Volgen en stimuleren van de ontwikkeling en leren van kinderen

3.1 Volgen van en inspelen op de ontwikkeling

Indicatoren bij competentie 3.1

- Verdiept zich bij elk kind in het ontwikkelingsniveau, aard, gewoontes, interesses en talenten en leert zo alle kinderen kennen.
- Gebruikt onder begeleiding de kind-volg/ontwikkelingsgerichte systemen van de organisatie.
- Zorgt onder begeleiding voor verslaglegging van individuele ontwikkelingslijnen van kinderen.
- Observeert individuele kinderen en de groep als daarom gevraagd wordt. Van tevoren is afgesproken waarop te letten en ze vult een observatieformulier in tijdens de observatie.
- Voert onder begeleiding het plan van aanpak van bijzondere individuele en groepssituaties uit. Denk aan een plan hoe om te gaan met kinderen met beperkingen, ontwikkelingsachterstanden, probleemgedrag of bij conflicten in de groep.

3.2 Steunen en stimuleren van competenties en talenten

Indicatoren bij competentie 3.2

- Pakt in samenspraak thema's op, zoals exploratief sport en spel, sociaal spel, taal, creatieve, expressieve en muzikale vorming, ontluikend rekenen, natuur, wetenschap en techniek. Wijst op mogelijkheden in de buurt om de thema's uit te voeren, zoals een natuurtuin, een ontdekkingslab of een muziekschool.
- Werkt mee aan een (gevarieerd) aanbod om specifieke competenties te stimuleren. Denk aan taalbegrip en taalgebruik, redeneren en kennis van de wereld van kinderen.
- Begeleidt kinderen bij het zich eigen maken van (praktische) vaardigheden. Doet dit door het in haalbare, vooraf geformuleerde stappen op te delen, en instructie te geven. Doet voor, reageert op hoe kinderen het doen, en laat ze oefenen.
- Gaat actief op zoek naar talenten bij kinderen, ook als deze nog niet zo zichtbaar zijn, en biedt in samenspraak met collega's passend aanbod daarvoor aan.

3.3 Laten ervaren, ontdekken, onderzoeken en uitbreiden

Indicatoren bij competentie 3.3

- Geeft kinderen de kans van elkaar te leren, laat kinderen kijken hoe andere kinderen het doen, kijkt zelf mee en praat erover.
- Prikkelde de verbeelding van kinderen, stelt (open) vragen, praat over een situatie en denkt er samen met kinderen over na. Draagt er zo aan bij dat kinderen gaan onderzoeken en ervaringen met elkaar delen.
- Weet wat kinderen van verschillende leeftijden interessant vinden, wat ze wel en nog niet begrijpen en houdt daar in je uitleg rekening mee. Gaat in op vragen die kinderen bezighouden of haalt er een collega bij om de vragen te beantwoorden.
- Laat in samenspraak het initiatief aan het kind of de (sub)groep. Ze grijpt niet meteen in als kinderen een activiteit niet helemaal goed uitvoeren, maar laat ze de ruimte om het te proberen.
- Helpt kinderen op weg door mee te denken, materialen aan te bieden, een begin te maken of fysiek een handje te helpen.

3.4 Evenwicht bieden in nieuw en vertrouwd

Indicatoren bij competentie 3.4

- Begeleidt mee in situaties waarin kinderen leren omgaan met risico's die ze aankunnen. Dit zijn vooraf afgesproken situaties.
- Geeft, binnen de regels en afspraken die er zijn, kinderen de tijd en ruimte voor herhaling en oefening. Maar ze biedt ook nieuwe impulsen.
- Bespreekt met een collega of het gedrag dat zij ziet misschien komt door overprikkeling, en past in overleg de situatie aan.

3.5 Op doelgerichte wijze kinderen laten leren

Indicatoren bij competentie 3.5

- Is zich ervan bewust dat zelfvertrouwen belangrijk is als basis voor leren. Laat het kind zien dat ze vertrouwen heeft in wat het kind al kan, benoemt dit en moedigt aan.
- Gebruikt verschillende manieren waarop kinderen leren (namelijk door het te ervaren, door te kijken, door erover te denken en door het uit te proberen).
- Begeleidt kinderen zowel individueel als in kleiner en groter groepsverband.
- Zorgt voor variatie in activiteiten en kiest in overleg activiteiten die aansluiten bij de ontwikkeling, leeftijd, interesses en talenten van de kinderen, en die het actief meedoen stimuleren.
- Geeft aanwijzingen of instructie, doet voor en helpt kinderen bij wat ze aan het doen zijn, zodat ze vaardigheden ontwikkelen.

Cluster 4 Steunen en stimuleren van spelen en vrijetijdsbesteding als basis voor ontwikkelen

4.1 Begeleiden van spel en vrijetijdsbesteding

Indicatoren bij competentie 4.1

- Komt met voorstellen voor gevarieerd materiaal, activiteiten en spelvormen, en biedt bewegingsruimte.
- Ontlokt, op aanwijzing van een collega, spontaan spel bij kinderen. Ze biedt materiaal en speelgoed aan dat geschikt is voor een kind en past bij de leeftijdsfase.
- Begeleidt spel en vrijetijdsbesteding waarbij vooraf is afgesproken waar het initiatief en de sturing moet liggen: bij de pedagogisch medewerker, het individuele kind of de groep.
- Gebruikt moderne technologie voor ontwikkelen, spelen en leren.

4.2 Belevingswereld van kinderen verrijken

Indicatoren bij competentie 4.2

- Gaat in op en vertelt verhalen over thema's die kinderen bezighouden en sluit hierbij aan bij de belevingswereld van een kind.
- Doet mee met het spontane spel/de vrijetijdsbesteding van kinderen, geeft woorden aan ervaringen en koppelt er voor de jongste kinderen taalbegrippen aan.
- Draagt bij aan het ontdekken en ervaren van kinderen door nieuwe elementen in te brengen in het spel/de vrijetijdsbesteding en te wijzen op andere gebruiksmogelijkheden van materiaal en media.

Cluster 5 Steunen en stimuleren van autonomie, participatie en burgerschap

5.1 Ruimte bieden en autonomie respecteren

Indicatoren bij competentie 5.1

- Werkt er op basis van overleg met collega's en ouders aan mee dat kinderen de ruimte krijgen om zich in eigen tempo en op eigen wijze te ontwikkelen. Volgt het kind in tempo en initiatieven.
- Wisselt, onder begeleiding van een ervaren collega, actief stimuleren en interveniëren (zich mengen in) af met volgen en op de achtergrond blijven.
- Geeft kinderen de kans om dingen zelf uit te proberen.
- Laat kinderen zelf dingen oplossen en keuzes maken en helpt ze aan de slag te gaan met hun wensen.

5.2 Betrekken en invloed geven

Indicatoren bij competentie 5.2

- Geeft kinderen invloed op activiteiten door ze op voorgestructureerde wijze te laten meedenken en kiezen.
- Geeft informatie, aangepast aan de leeftijd, zodat kinderen mee kunnen beslissen bij de dagelijkse gang van zaken.
- Laat kinderen hun mening geven en zorgt dat daarnaar geluisterd wordt.
- Geeft, in overleg met collega's, kinderen een rol in de uitvoering van (huishoudelijke) werkzaamheden.

5.3 Kinderen motiveren tot sociale betrokkenheid en het aangaan van vriendschappen

Indicatoren bij competentie 5.3

- Biedt activiteiten aan, waarbij kinderen leren wie ze zelf zijn en hoe ze door anderen gezien worden.
- Geeft kinderen complimentjes voor gedrag dat wijst op sociale betrokkenheid en empathie (een ander kind bij spel betrekken, een nieuw kind welkom heten, zich in een ander inleven).
- Moedigt vriendschappen tussen kinderen aan.
- Laat duidelijk weten wat wel en niet kan in de omgang met elkaar.
- Treedt op bij ongewenst gedrag in de groep.

5.4 Kinderen verbinden met de samenleving

Indicatoren bij competentie 5.4

- Zorgt dat leuke dingen uit de buitenwereld naar het kindcentrum komen.
- Laat merken dat iedereen zichzelf kan en mag zijn. Ondersteunt een kind daarin, en grijpt in als hier onbegrip voor is.
- Draagt algemeen geldende waarden en normen, zoals beleefd zijn en respect tonen, aan kinderen over.
- Doet mee aan gesprekken met kinderen over thema's als gelijkwaardigheid, identiteit en solidariteit aan alsook vrijheid van meningsuiting, rechten van het kind en opkomen voor rechtvaardigheid.

Cluster 6 Het gedrag van en de interactie tussen kinderen beïnvloeden

6.1 Positieve interacties tussen kinderen bevorderen

Indicatoren bij competentie 6.1

- Geeft suggesties of aanwijzingen voor positief samenspel.
- Let op positieve en respectvolle interacties tussen kinderen, zoals samenwerken, naar elkaar luisteren, delen, 'om de beurt doen', een ander kind iets geven, helpen, troosten, een complimentje geven. Moedigt dit aan door er op een positieve manier op te reageren en het te benoemen.
- Zorgt voor situaties die de kans op positieve en respectvolle interacties tussen kinderen vergroten, zoals kinderen betrekken bij gesprekjes en activiteiten.
- Reflecteert onder begeleiding van collega's en pedagogisch coach op het pedagogisch beleid en de manier waarop kinderen met elkaar zouden moeten omgaan.
- Is zich bewust van haar eigen voorbeeldgedrag en zet dit met een duidelijk doel in.
- Toont zelf ook goede omgangsvormen en zorgt door haar eigen open en enthousiasme houding voor een prettige sfeer.

6.2 Structureren en grenzen stellen

Indicatoren bij competentie 6.2

- Is zich ervan bewust dat dagritme en de groepssamenstelling het gedrag van kinderen beïnvloeden. Volgt het dagritme en hanteert vaste momenten die voor de kinderen bekend zijn. Wisselt rust en actieve momenten af, evenals binnen- en buitenactiviteiten. Ook wisselt ze af tussen het alleen of in kleine groepjes spelen of spelen met de hele groep.
- Werkt mee aan een tijdige voorbereiding van activiteiten en houdt zich aan de taakverdeling.
- Signaleert aan de hand van gedrag van kinderen of de planning aangepast moet worden en voert in overleg aanpassingen door.
- Reguleert gedrag door het hanteren van eenvoudige, positieve hoofdregels die afgesproken zijn. Dit doet ze door duidelijk te laten weten wat er wel en niet kan, door in overleg iets anders aan te bieden of kinderen af te leiden.

6.3 Procesmatig begeleiden

Indicatoren bij competentie 6.3

- Observeert en vormt zich een beeld van het kind en de groep.
- Levert een bijdrage aan een gezamenlijke reflectie met collega's over de effectiviteit van dat wat er aangeboden wordt.
- Signaleert ongewenst gedrag en problemen in de interactie tussen kinderen en bespreekt hoe dit aan te pakken.
- Stimuleert gewenst gedrag bij kinderen door duidelijk te zeggen welk gedrag gewenst is. Beloont gewenst gedrag ook al is het nog maar een poging van het kind. Negeert ander gedrag zoveel mogelijk.

6.4 Inspelen op bijzonder gedrag/ bijzonderheden

Indicatoren bij competentie 6.4

- Signaleert het als een kind zich niet leeftijdsadequaat gedraagt of zich anders gedraagt dan de pedagogisch medewerker gewend is en legt dit signaal neer bij collega's.

- Signaleert het als het niet lukt om contact te krijgen met het kind (op een bepaald moment). Ze bespreekt haar ervaring en vraagt collega's om advies.
- Onderneemt actie als ze niet duidelijk krijgt waar een kind behoefte aan heeft. Ze bespreekt haar ervaring en vraagt collega's om advies.

Cluster 7 Partnerschap met ouders realiseren

7.1 De ouders zien en horen

Indicatoren bij competentie 7.1

- Stelt zich gastvrij op, zorgt dat ouders en kind zich welkom voelen.
- Staat open voor ouders en neemt initiatief tot contact.
- Laat ouders en kind merken dat ze gezien en gewaardeerd worden. Ze spreekt positief over hen.
- Laat ouders zien dat er begrip en aandacht is voor hun gevoelens, waarden, normen, gewoontes en levensbeschouwing. Ze vraagt ernaar en bekijkt of bespreekt hoe daar in de opvang rekening mee kan worden gehouden.

7.2 Met ouders informatie delen

Indicatoren bij competentie 7.2

- Zorgt voor de dagelijkse overdracht naar ouders en informeert hen hoe de opvang is verlopen.
- Zorgt dat ouders op de hoogte gebracht worden van signalen over ziekte, kleine ongevallen en eventuele informatie over verzorging.
- Levert een bijdrage om de ervaringen van het kind aan ouders te laten zien. Ook door andere manieren dan erover te vertellen, zoals met beeldmateriaal of een dagboekje.
- Gebruikt de dagelijkse overdracht met ouders om een breder beeld van het kind te krijgen.
- Is er zorgvuldig in welke informatie of beeldmateriaal ze deelt met ouders en met derden. Is op de hoogte van de privacywetgeving.

7.3 Samenwerken met ouders

Indicatoren bij competentie 7.3

- Luistert naar het verhaal van ouders en kind, denkt mee en beantwoordt vragen.
- Staat open voor de aanpak van ouders zelf en vraagt er ook naar.
- Voert gemaakte afspraken met ouders uit en koppelt dat ook weer terug naar ouders.
- Vraagt naar wensen en behoeften van ouders. Zorgt dat er aandacht aan wordt besteed, en als het nodig is schakelt ze hiervoor collega's in.
- Als er bepaalde keuzen voor handelingen en activiteiten gemaakt zijn, legt ze die op een voor de ouder begrijpelijke manier uit. Ze schat in of een collega erbij gehaald moet worden voor uitleg.
- Bij meer ingewikkelde redenen voor bepaalde handelingen, keuzen of activiteiten verwijst ze voor uitleg door naar een collega.

7.4 Met ouders werken aan gezamenlijke verantwoordelijkheid en betrokkenheid

Indicatoren bij competentie 7.4

- Legt regels en gewoonten van het kindercentrum op een toegankelijke wijze uit aan ouders.
- Laat ouders in hun waarde, ook als zij andere opvattingen hebben.

- Vraagt ouders naar hun mening of ervaring.
- Verwijst ouders met vragen over de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling door naar collega's.

Cluster 8 Samenwerken met collega's en andere professionals in de omgeving van het kind

8.1 Werken aan een eenduidige aanpak/begeleiding met directe collega's

Indicatoren bij competentie 8.1

- Komt afspraken met collega's na, werkt volgens de afgesproken taakverdeling en sluit dat tijdens de dag steeds even kort.
- Stemt de werkwijze met haar collega (invaller) af.
- Maakt duidelijk wat collega's van haar kunnen verwachten.
- Zorgt voor voldoende (schriftelijke en/of mondelinge) informatie zodat collega's op de hoogte blijven en/of een collega het over kan nemen. Zorgt ervoor dat haar directe collega op de hoogte is van bijzonderheden.
- Levert een bijdrage aan het inzichtelijk maken van het werk en de resultaten. Doet dit door het uitvoeren van taken die aan haar zijn toegewezen, zoals schriftelijke verslaglegging, het bijhouden van gegevens en het gebruik van digitale communicatiekanalen. Let erop dat informatie objectief en feitelijk wordt vastgelegd.
- Vraagt feedback aan collega's voor een goede afstemming.

8.2 Elkaar als collega's stimuleren

Indicatoren bij competentie 8.2

- Deelt positieve en negatieve ervaringen die met haar werk te maken hebben met collega's en ze is begripvol/meelevend als zij met iets komen.
- Zet in het werk eigen talenten en kwaliteiten in zodat kinderen (meer) afwisseling in activiteiten aangeboden krijgen.
- Reflecteert onder begeleiding over de grenzen van de eigen deskundigheid.
- Stelt zich actief op in werkoverleg. Ze denkt mee en geeft haar eigen mening. Daarbij houdt ze steeds in haar achterhoofd hoe de groep zo goed mogelijk kan functioneren.
- Staat open voor samenwerking en draagt zo bij aan een stimulerend leerklimaat voor stagiaires/student-werknemers op de groep.
- Komt met eigen praktijkvoorbeelden, zodat zij en haar collega's van en met elkaar leren.

8.3 Samenwerken met andere professionals

Indicatoren bij competentie 8.3

- Werkt samen met andere professionals/disciplines volgens afgesproken doelen en werkwijze.
- Is voorzichtig met privacygevoelige informatie en checkt bij leidinggevende welke informatie met andere professionals gedeeld mag worden.
- Kan eigen handelen bespreken met andere professionals.
- Staat open voor feedback en handelingsadviezen vanuit andere disciplines/professionals en voert (afstemmings)afspraken uit.
- Levert een bijdrage aan een heldere (overdrachts)rapportage naar school, buitenschoolse opvang of andere professionals rondom een kind.

- Levert op basis van eigen ervaringen input voor evaluaties en interdisciplinaire overleggen.
- Stelt zich onderzoekend op: observeert, kijkt, leest en stelt vragen, is alert en nieuwsgierig. Ze neemt de tijd en ruimte om stil te staan bij wat er gebeurt. Ze probeert verklaringen te vinden en wisselt gedachten en ideeën uit.

8.4 Samenwerken in een dynamische omgeving

Indicatoren bij competentie 8.4

- Stelt zich flexibel op en heeft belangstelling voor nieuwe ideeën en werkwijzen.
- Brengt eigen ervaringen in in (interdisciplinaire) overleggen en netwerken.
- Is zich ervan bewust dat samenwerking en gedeelde verantwoordelijkheid belangrijk zijn en werkt mee aan nieuwe vormen van samenwerking.
- Stelt zich respectvol en open op als het gaat om visies en belangen waar ze mee te maken krijgt. Ze luistert ernaar, stelt vragen, toont begrip en vat tegenstand of weerstand niet persoonlijk op.
- Reflecteert onder begeleiding hoe ze om kan gaan met belangen die er spelen.
- Kijkt naar kansen om samen met anderen het kind nog beter te ondersteunen en/of gezamenlijke activiteiten te bedenken.

Cluster 9 Werken aan kwaliteit van dienstverlening

9.1 Kwaliteit van het werk op peil houden

Indicatoren bij competentie 9.1

- Handelt volgens richtlijnen en protocollen van de organisatie.
- Werkt volgens de afspraken met collega's/leidinggevende en ouders. Verdiept zich in het pedagogisch plan van de organisatie en past dit onder begeleiding toe.
- Reflecteert (met de pedagogisch coach) op de kwaliteit van de eigen werkzaamheden. Staat daarbij open voor feedback. Maakt knelpunten tijdig bespreekbaar en past haar handelen na overleg aan.
- Denkt (tijdens overleggen of begeleidingsmomenten) actief mee over de kwaliteit van de dienstverlening. Ze licht met praktijkvoorbeelden toe hoe bepaalde keuzen of maatregelen er in het dagelijkse werken met kinderen uitzien.
- Bespreekt het als ze denkt dat collega's over een grens gaan en/of de kwaliteit van het werk in gevaar komt.
- Neemt haar verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van de dienstverlening door met een frisse blik te kijken naar routines en bestaande structuren. Ze stelt vragen over het ontstaan ervan.
- Is in staat informatie schriftelijk en via moderne digitale communicatiemiddelen weer te geven.
- Doet geen mededelingen aan derden over vertrouwelijke, privé en/of organisatorische informatie die de medewerker in verband met haar functie krijgt.

9.2 Werk en handelen evalueren en verantwoorden

Indicatoren bij competentie 9.2

- Reflecteert onder begeleiding op haar eigen handelen. Gaat na waarom ze bepaalde handelingen heeft gedaan, hoe ze het heeft aangepakt en wat de gevolgen zijn voor kinderen, ouders en collega's.

- Reflecteert en bespreekt met collega's pedagogische doelen en kwaliteitsnormen in relatie tot haar eigen handelen.
- Deelt kennis en ervaring, zodat de dienstverlening geëvalueerd kan worden. Ze doet dit tussendoor en als het kind de opvang verlaat.
- Levert gegevens aan voor evaluatie (mondeling en schriftelijk). Geeft aan welke keuzes (met anderen) om welke redenen zijn gemaakt.
- Doet in het openbaar (in de media) geen negatieve of schokkende uitspraken en post geen beelden van (gedrag van) kinderen, ouders of collega's.

9.3 Werk verbeteren

Indicatoren bij competentie 9.3

- Voert in overleg met betrokkenen gewenste veranderingen in opvang en begeleiding door.
- Leert van ervaringen in het werk en voert na overleg eventueel een bijgestelde aanpak uit.
- Bespreekt dilemma's in het werk met collega's en leidinggevende, en zoekt actief mee naar een oplossing.
- Kijkt met een frisse blik en wijst op mogelijke verbeterpunten van het werk.

Cluster 10 Je ontwikkelen in je vak

10.1 Jezelf blijven ontwikkelen

Indicatoren bij competentie 10.1

- Werkt aan haar eigen ontwikkeling als beroepskracht: reflecteert op eigen handelen en vraagt om feedback over eigen functioneren.
- Stelt samen met de leidinggevende/pedagogisch coach persoonlijke ontwikkeldoelen op en gaat er uit eigen initiatief mee aan de slag.
- Maakt eigen normen en waarden en die van een ander bespreekbaar. Ze bespreekt welke invloed ze hebben op haar handelen en keuzes, en staat open voor nieuwe inzichten.
- Deelt alleen vertrouwelijke informatie over en van het kind met collega's als dit nodig is voor een professionele uitoefening van het vak.
- Praat niet over een kind of ouders waar andere ouders of derden bij zijn, als het om vertrouwelijke informatie gaat.
- Staat open voor feedback, intervisie en coaching (door de pedagogisch coach) en gebruikt de eigen ervaringen in het werk om van en met elkaar te leren.
- Vraagt informatie over en leest vakliteratuur die wordt aangeraden. Volgt bijscholingen, en verzamelt kennis over ontwikkelingen en vernieuwingen in het vakgebied (bijvoorbeeld wet- en regelgeving).

10.2 Je vakkundigheid inzetten

Indicatoren bij competentie 10.2

- Neemt initiatief, durft keuzes voor te leggen, neemt beslissingen en kan uitleggen waarom ze hier voor heeft gekozen.
- Laat haar eigen kennis en ervaring zien aan anderen en kan het duidelijk verwoorden.
- Doet mee aan inhoudelijke discussies met collega's en anderen over het beroep van pedagogisch medewerker.

10.3 Eigen arbeidsomstandigheden bewaken

Indicatoren bij competentie 10.3

- Bespreekt het als de planning of de organisatie van het eigen werk in de knel komt.
- Bewaakt haar eigen gezondheid en veiligheid en past veiligheidsvoorschriften en arbonormen toe.
- Ze zegt het als de (fysieke en/of mentale) belasting van het werk te veel voor haar wordt.
- Roept op tijd hulp in van anderen om haar bij een stressvolle en onvoorspelbare situatie mee te ondersteunen of om het over te nemen.

Colofon

Projectleiding

Hélène Arons

Ontwikkeling en redactie

Deanne Radema

Karin van der Burgt

Eindredactie en vormgeving

Daniëlle Jansen

© Overleg Arbeidsvoorwaarden Kinderopvang, Utrecht, september 2021

www.kinderopvang-werkt.nl

Vragen

Heeft u vragen over deze EVC-beroepsstandaard? Mail naar caokinderopvang@fcb.nl